

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

на специалност
Педагогика на обучението по история и география

Магистърска програма

ИСТОРИЯ И ГЕОГРАФИЯ

Област на висше образование: 1. Педагогически науки
Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по история и география
Образователно-квалификационна степен: Магистър
Професионална квалификация: Краевед. Учител по история и география

Квалификационната характеристика на специалност **Педагогика на обучението по история и география, магистърска програма История и география**, както и учебният план, осигуряващ подготовката са съобразени с Наредбата за държавните образователни изисквания за придобиване на висше образование за образователно-квалификационна степен „бакалавър” – ПМС № 162/2002 г., с постановление 125/24.06. 2002 и с Националния класификатор на професиите (МТСП, 2010 г.). В основата на квалификационната характеристика стоят принципите, изискванията, стандартите от резолюциите на съвета на Европа за академично образование.

I. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

Основна цел

Програмата има за цел да осигурява кадри с фундаментална широкопрофилна подготовка за всички области на съвременния социален живот с акцент в областта на краеведската дейност, които изискват висше образование в степен магистър

Допълнителни цели

Изграждане на мотивирани за непрекъснато развитие и самоусъвършенстване специалисти, подготвени за работа в динамично променящи се икономически и комуникативни условия, в нееднородна в етническо, социално и конфесионално отношение интеркултурна среда; със системни научно-методически познания по теорията на краезнанието и неговото развитие в България, запознати с обектите на краеведска дейност: природата на родния край, населението, селищата, икономиката, историята, културата, бита и поминъка, а също така и с начините на неговото изследване и изучаване.

Задачи

- Да се разкрият особеностите на географското положение на областта и влиянието му върху нейното стопанство. Да се определи мястото на селището в съответната природногеографска и административно-териториална единица. Последователно да се характеризират отделните видове географско положение на селището.
- Да се разкрият особеностите на компонентите на природната среда в областта, да се оцени ролята на природата като фактор за формиране на отраслова и териториална структура на стопанството. Да се начертае морфоструктурна скица на областта.
- Да се подберат и обработят данни от хидроложките и метеорологическите годишници и въз основа на тях да се изготвят климатограми и хидрограми на родния край. Съставяне на туристически маршрут - избиране, описване и характеризиране.
- Изготвяне на библиографска справка за източниците на природногеографска информация за родния край. Оценяване на природноресурсния потенциал.
- Проследяване история на родния край, исторически събития, личности и факти около тях. Културно-историческо наследство на родния край. Мрежа от архиви и музейни експедиции
- Изследване на рода и родовото багатство
- Самостоятелни проучвания за броя, гъстотата, възрастовата, етическата структура и движението на населението в родното населено място.
- Проследяване на промените в броя на населението през последните 5 години и изработване на диаграма. Обяснение на причините за териториалните различия в разпределението на населението. Изработване, чертане, анализиране и сравняване на полово-възрастова пирамида.
- Анализ на демографските процеси и структури. Очертаване на насоките за развитие на населението и селищата. Проучване и характеризиране на отрасловата и териториална структура на първичния, вторичния и третичния сектор. Изразяване на становище за перспективните отрасли за инвестиране и мотивиране.
- Изготвяне на библиографска справка за стопанството на родния край.
- Формиране на умение за изследване на географски проблем.

- Проучване и интерпретиране на различни видове документи (законова уредба, правителствени постановления); запознаване с коментари на специалисти в пресата и медиите; анализиране на научни статии по проблема и др.
- задълбочаване на знанията, свързани със съвременните теоретични и методологически принципи на изследване в аспекта на историята и географията;
- овладяване и ползване на научна терминология, характерна за научната област;
- формиране на умения за ориентиране и анализиране на приоритетните теоретични и практически проблеми в областта на историята и географията
- придобиване на компетентности и умения за определяне на пътя и организацията на научното изследване и за самостоятелна експериментална дейност в областта на историята и географията;
- формиране на професионални умения за самостоятелна преподавателска дейност;
- мотивиране и готовност за участие в национални, международни и регионални конкурси и проекти;
- изграждане на опит при планирането и организирането на научното изследване и при представяне на резултатите от него на научни форуми.

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

Структура и организация на учебния процес

Магистърската степен се надгражда над професионален бакалавър с обучение за завършили друга специалност и кандидатствали от друго професионално направление и за завършили специалност Педагогика на обучението по история и география. Завършилите друга специалност полагат приравнителни изпити, покриващи бакалавърския фундамент на специалността Педагогика на обучението по история и география, и продължават с профилиращите магистърски дисциплини по учебния план на програмата.

При изготвяне на плана на магистърската програма и планирането на учебните дисциплини се търси необходимият баланс между специализираната теоретична подготовка по актуални проблеми на историята и географията в условията на културна и икономическа глобализация и изграждането на практически умения в сферата на краеведческата работа. В рамките на цялостния учебен план преподаването в магистърската програма се осъществява по *задължителни, избираеми* и факултативни дисциплини, насочени съответно към осигуряването на фундаментални и на допълнителни познания и умения в професионалното направление.

Придобивани знания, умения, компетентности

Обучението осигурява компетентности, гарантиращи успешната професионална реализация: комуникативност, умения за работа в екип, умения за работа с модерните технологии и теренна работа, умения за събиране, обработка, анализ и съхраняване на

историческа и географска информация, познания за механизмите, чрез които да се популяризира тя.

1. Област и обхват на знанията

Към придобиващите магистърска степен се предявяват следните изисквания за разширяване на географската и историческата култура и усъвършенстване на **знания** за:

- природата, населението, селищата и стопанството на родния край;
- опасните природни явления и последиците от тях;
- проблемите на родния край;
- тенденции в развитието на родния край;
- история и археология на края;
- културно-историческо наследство;
- опазване на културно-историческото наследство.

2. Област и обхват на уменията

Завършилите магистърска степен трябва да притежават умения за:

- критичен анализ и научно-издържани интерпретации на различни социокултурни, икономически, исторически, геополитически, географски, литературни и др. феномени;
- самостоятелна работа с различни източници на информация;
- наблюдаване, логическо мислене, устно и писмено излагане на становища;
- самостоятелно събиране, анализиране, реферирание и научно интерпретиране на теоретичен материал в областта на историята и географията;
- изготвяне на научни съобщения и учебни прогнози, работа с документи;
- прилагане на придобитите знания и умения в сходни и нови ситуации;
- дискутиране на географски и исторически проблеми.

3. Компетентности

3.1. Личностни компетентности

- нагласа за поддържане на широка осведоменост за новостите в областта на историческата и географската наука;
- изградено умение за по-нататъшно самообучение и професионално усъвършенстване;
- формирана професионална мотивираност по отношение на бъдещата професия и реализация;
- развито аналитично мислене и критична оценъчност, бърза ориентация в ситуация на свръхинформираност и многопосочност на информационните източници;
- формирана култура на общуване при спазване на общочовешките ценности и етични норми;
- култура за работа в екип.

3.2. Професионални компетентности

- притежава задълбочена теоретична и фактологична подготовка по фундаменталните дисциплини в областта на българската и общата история;
- умее да усъвършенства организацията на собствената си дейност и условия на труд, като разширява възможностите за обмяна на опит в рамките на професията си;
- умее да прилага получените теоретични знания в практиката на историческия анализ;
- демонстрира мотивационно-ценностна ориентация, адекватна на конкретната социална среда и съобразена със спецификата на регионалната мултикултурна и мултиетническа ситуация;
- прилага познания и компетенции от различни зони на обществения живот в работата си и при работа в екип;
- спазва нормативните, професионалните и етичните стандарти;
- умее да работи с непрекъснато развиващите се и променящи се технологии в областта на хуманитаристиката и адекватно адаптира професионалната си компетентност във връзка с изменящите се от това условия на труд.
- има готовност за самостоятелна научноизследователска, експериментална и практико-приложна дейност;
- идентифицира ресурси и възможности за научни изследвания и проектна дейност; аргументирано взема решения и адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- демонстрира общи способности да концептуализира, проектира и изпълнява проекти за генериране на нови знания, прилагане или разбиране на най-модерните постижения, както и да адаптира;
- осигурява трансфер на собствените резултати при решаване на други проблеми от дадената научна област;
- ясно формулира нови проблеми - теоретични и практически.

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Професионалната реализация на завършилите магистърска програма **История и география** осигурява възможност за заемането на всяка една от тридесет и осемте позиции (професии) съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България (от код 2451-600 до код 2451-638). Придобилите образователно-квалификационната степен „магистър“ могат да се реализират професионално като експерти в областта на културата, културно-историческото наследство, музеи и музейни експозиции, архиви и архивни фондове, училища средствата за масова комуникация, в пресслужби и служби за връзки с обществеността. Те имат възможност да продължат висшето си образование с докторантура, която открива възможности за реализация като научни работници, консултанти и експерти по въпроси, свързани с културно-историческото наследство на България в държавни и неправителствени организации, управление на проекти, свързани с културно-историческото наследство и туризъм в България и организатор и експерт по екскурзоводска дейност. Освен това като специалисти с висша квалификация те могат да се реализират и в различни държавни учреждения и институции, изискващи познания в областта на хуманитаристиката и природните науки.

Магистърът е подготвен за

- за самостоятелни научни изследвания и може да се реализира като научен работник в различни научни и изследователски институции;
- за иновационна научно-преподавателска дейност и може да се реализира в системата на висшето образование (университети, колежи) у нас и в чужбина, както и в системата на училищното образование;
- за практико-приложна дейност и може да се реализира като член на редакторски колегии на вестници, телевизии и др. медии и издателски къщи; може да работи като сътрудник, консултант или експерт в административни органи на държавно, регионално, местно и институционално равнище;
- професионално реализиране в множество социални сфери като музейни специалисти, архивисти, археолози, служители в културни институции и др;
- да работят като преподаватели по история и цивилизация в общообразователните български училища в страната и в чужбина, като административни ръководители и експерти в сферата на образованието;

IV. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННАТА СТЕПЕН „МАГИСТЪР”

Срок на обучение:

Образователно-квалификационна степен „магистър” на специалността се придобива с 4-семестриален курс на обучение за завършили специалност:

1. от професионално направление 1.3. Педагогика на обучението с професионална квалификация „Учител по история” или „Учител по география”

2. от други професионални направления с придобита професионална квалификация „Учител”.

Форма на обучение: редовна, задочна.

Дипломиране

I. По избор една от двете форми

1. Писмен държавен изпит.
2. Защита на дипломна работа.

II. Задължителна

1. Практико-приложен изпит по география
2. Практико-приложен изпит по история

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Паралелно с изучаването на магистърската програма **История и география** студентите могат да завършат и друга специалност в Шуменския университет.

Получилите магистърска степен могат да продължат образованието си за придобиване на образователната и научна степен „доктор”. Могат да се включват и в различни форми на следдипломно обучение със специализираща насоченост.